

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา (phenomenological study) เพื่อค้นหาปรากฏการณ์ภายใต้การศึกษาให้เห็นอย่างเด่นชัด เพื่อหาความหมาย บรรยายและอธิบายประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมจากประสบการณ์ของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

สถานที่ศึกษา

สถานที่ที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นหอผู้ป่วยอายุรกรรม ศัลยกรรม และหออภิบาลผู้ป่วยหนักของโรงพยาบาลศูนย์ในจังหวัดทางภาคใต้ตอนล่าง ทั้งนี้เพราะสถานที่ดังกล่าวเป็นแหล่งที่ผู้ป่วยทุกประเภทมาพักรักษาตัวมีความหลากหลายทั้งในด้านการวินิจฉัยโรคและการดำเนินของโรค รวมทั้งมีความแตกต่างทั้งด้านวัฒนธรรม ภาษา ความเชื่อ พยาบาลผู้ให้การดูแลผู้ป่วยมักเผชิญกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมมากมาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้ป่วยอยู่ในระยะสุดท้าย ย่อมมีความหลากหลายทั้งในเรื่องความต้องการการดูแล การแสดงออกซึ่งความคาดหวังในการรักษา และการปฏิบัติตามความเชื่อ ผู้วิจัยจึงเลือกสถานที่ดังกล่าวเป็นแหล่งศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายในหอผู้ป่วยอายุรกรรม ศัลยกรรม และหออภิบาลผู้ป่วยหนัก จำนวนประมาณ 10 คน โดยคุณสมบัติของพยาบาลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 3 ปี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเผชิญกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายอย่างน้อย 1 ปี
3. เป็นผู้ที่สมัครใจในการเข้าร่วมในงานวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ดังนั้นจึงได้เตรียมตัวผู้วิจัยก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อสร้างให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจในบริบทของสถานการณ์ภาคสนามที่จะเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูล

นอกจากตัวผู้วิจัยแล้วยังมีเครื่องมือประกอบอื่นที่จำเป็นต้องใช้ดังนี้

1. เทปบันทึกเสียงจำนวน 1 เครื่อง
2. ม้วนเทปบันทึกเสียง จำนวน 1 ชุด
3. แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ชุดซึ่งมี 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมจากประสบการณ์ของพยาบาลในการให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย การแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมของพยาบาล ผู้เผชิญกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีด้วยกันทั้งหมด 9 แนวคำถาม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 การเตรียมตัวผู้วิจัยในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ และจำเป็นต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน โดยเตรียมตัวดังต่อไปนี้

1.1.1 เตรียมความรู้เชิงวิชาการในเรื่องแนวคิดทางจริยธรรม แนวคิด การการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม การแก้ไข / การเผชิญประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม การตัดสินใจเชิงจริยธรรม

1.1.2 เตรียมความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา โดยศึกษาปรัชญา เป้าหมายและจรรยาบรรณของนักวิจัย ตลอดจนแนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การเก็บรวบรวมข้อมูล การจดบันทึกภาคสนาม และการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครอบคลุมลึกซึ้ง

1.2 การเตรียมความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่ศึกษา โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานของพยาบาลในแหล่งที่ศึกษา งานนอกเหนือจากงานประจำที่ทำได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเก็บข้อมูลต่อไป

1.3 การสร้างแนวคำถาม การสร้างแนวคำถามครั้งแรกผู้วิจัยได้สร้างจากการทบทวนเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของพยาบาล ในการเผชิญกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม ประสบการณ์ในการให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ตรวจสอบร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นนำแนวคำถามไปทำศึกษานำร่อง

1.4 ทำหนังสือจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความอนุเคราะห์ในการอนุญาตให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

1.5 ติดต่อประสานงานกับหัวหน้าพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์พยาบาลกลุ่มตัวอย่าง

1.6 การเตรียมเครื่องมือ เช่น เทปบันทึกเสียง แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ และแนวคำถาม ให้พร้อม เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.7 การศึกษานำร่อง โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ 1 ราย เพื่อทดลองใช้แบบสัมภาษณ์ แนวคำถามก่อนที่จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะ เทคนิคต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ขั้นตอนการ

2.1 การสร้างสัมพันธภาพกับหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เก็บข้อมูล

2.2 เมื่อพยาบาลกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยตระหนักถึงจรรยาบรรณนักวิจัย พึงกษัตริชของผู้ให้ข้อมูล และบอกกับผู้ให้ข้อมูลว่าหากไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูลหรือต้องการออกจากกรวิจัย สามารถบอกได้ตลอดเวลา ไม่ส่งผลกระทบต่อใด ๆ และแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบอย่างชัดเจนว่าในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยจำเป็นต้องบันทึกเทปเพื่อความถูกต้องครบถ้วนและชัดเจน พร้อมทั้งให้ความมั่นใจว่าข้อความในเทปจะเป็นความลับ จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น และหากจำเป็นต้องอ้างถึงผู้ให้ข้อมูลจะใช้นามแฝง ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยจะนัดหมายวัน เวลา ตามที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก เมื่ออธิบายแล้วผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างเช่นยินยอมในการบันทึกเทป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะใช้เทคนิค 2 วิธีด้วยกัน คือ

2.3.1 การสัมภาษณ์ (interviews) ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in - depth interviews) ผสมผสานเทคนิคการสะท้อนกลับ การถามซ้ำ การให้ยกตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อขจัดความลำเอียง และเป็นการได้มาซึ่งความถูกต้องของข้อมูล นอกจากแนวคำถามที่เตรียมไว้แล้ว ผู้วิจัยยังถามคำถามที่เจาะลึกลงไปอีกในกรณีที่ได้คำตอบที่ไม่ชัดเจน ที่สำคัญในการสนทนาผู้วิจัยไม่ชี้นำ หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เพียงแต่

พยายามกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลได้อธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้ชัดเจนและครอบคลุมในสิ่งที่ศึกษาเท่านั้น ขณะที่สัมภาษณ์เป็นช่วงที่ผ่อนคลาย และไม่รีบเร่ง โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ครั้งละประมาณ 45 นาที และมีการนัดสัมภาษณ์ครั้งต่อ ๆ ไปตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้จนกว่าข้อมูลที่ได้มีความอิ่มตัว (saturation of data) ซึ่งพิจารณาที่ความซ้ำ ๆ กันของข้อมูล หรือไม่มีข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มจากเดิม

2.3.2 การบันทึกเทปขณะทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครบถ้วนสมบูรณ์

2.4 การแปลข้อมูลรายวัน หลังจากทำการสัมภาษณ์พยาบาลผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อ่านถอดเทป บันทึกเป็นข้อความเชิงบรรยาย และอ่านคำบรรยายนั้นทั้งหมด เพื่อทำความเข้าใจและเลือกข้อความที่เป็นการบรรยายเกี่ยวกับประเด็นความขัดแย้งทางจริยธรรมในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ว่าสัมพันธ์กับกรณีใดบ้างและเกิดขึ้นบ่อยเพียงใด รู้สึกและจัดการกับประเด็นขัดแย้งดังกล่าวเป็นอย่างไรบ้าง

2.5 เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะนำข้อมูลต่าง ๆ มาสรุปเป็นข้อสรุปเบื้องต้นหรือแปลความเบื้องต้นแต่ละวัน และอ่านบททวนให้พยาบาลผู้ให้ข้อมูลฟังเพื่อยืนยันและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ในการนัดครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมีหลากหลายวิธีการ เช่น วิธีของโคไลซ์ซี่, จอร์จ, สไปเจลเบิร์ก, โอเมอร์รี่และ เวนเคมม์ (Jasper, 1994 ; Omery, 1983) ทุกวิธีมุ่งอธิบายข้อมูลที่ได้มาอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่มีการสร้างคำขึ้นมาใหม่ (Jasper, 1994) ซึ่งมีขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้ (1) ทำการอ่านข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ประจำวันหลาย ๆ ครั้ง (2) ค้นหาคำพูดหรือดึงข้อความที่มีความหมาย หรือเป็นการอธิบาย/ การให้ความหมายที่สอดคล้องกับประสบการณ์ที่ศึกษาแยกเป็นประเด็นสำคัญ (3) จัดกลุ่มคำพูดหรือประเด็นสำคัญนั้นออกเป็นกลุ่มที่มีความหมายคล้ายกัน (4) อธิบายหรือให้ความหมายของกลุ่มคำนั้น ภายใต้อำนาจที่แท้จริงของผู้ให้ข้อมูล (5) อธิบายภาพรวมของปรากฏการณ์ที่ศึกษาภายใต้ข้อมูลจากประสบการณ์จริง และ (6) มีการตรวจสอบประเด็นหลักกับบทสัมภาษณ์และตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูล

อย่างไรก็ดีคุณค่าของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา และการวิจัยเชิงคุณภาพอยู่ที่ความน่าเชื่อถือของข้อมูล แต่เนื่องจากถูกมองว่ายังมีจุดอ่อนในเรื่องของความตรง ความเชื่อมั่นและความเป็นปรนัยของข้อมูล (objectivity) จึงได้มีการพัฒนาเกี่ยวกับมาตรฐานความน่าเชื่อถือของการวิจัยเกี่ยวกับผลสรุปที่ตรงกับข้อมูล (internal validity) และการอ้างอิงผลไปใช้ได้กับกลุ่มอื่น (external validity) ความเที่ยงของระเบียบวิธีการ (reliability) รวมทั้งความเป็นปรนัยของการวิจัย

โดยลินคอล์นและกوبا (Lincoln & Guba, 1985) ได้เสนอเกณฑ์ 4 ข้อ เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลไว้ดังนี้

1. **ความจริงของข้อมูล (truth value)** ผู้วิจัยต้องแสดงให้เห็นหรือแสดงความเชื่อถือได้ (credibility) ของข้อมูลว่าเป็นจริงตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ศึกษา งานวิจัยต้องแสดงให้เห็นถึงการค้นพบซึ่งเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นจริงตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดังนั้น จึงเป็นลักษณะการสนทนาอย่างมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล การสนทนามีลักษณะยืดหยุ่นและอาศัยสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล เพื่อจะได้นำไปสู่ประเด็นที่สนใจการสนทนาจะดำเนินไปอย่างเป็นธรรมชาติ คล้ายการสนทนาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ความจริงของข้อมูลในการศึกษาภาคสนามก็จะเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การบันทึก การสังเกต ซึ่งในแต่ละวันของการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การบันทึกเทปการสนทนา ร่วมกับการบันทึกข้อมูลที่ได้อย่างละเอียดจากการสังเกต ทั้งสิ่งแวดล้อมและปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละวัน และอ่านรายวัน เพื่อหาประเด็นหลักในแต่ละวัน ผู้วิจัยทำบันทึกส่วนตัวอย่างเป็นระเบียบ มีขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นหลักของการสนทนาแนวทางการตั้งคำถาม และที่สำคัญผู้วิจัยได้เตรียมตัวและระมัดระวังไม่ให้มีการนำเอาความคิดเดิมหรือความรู้เดิมของผู้วิจัยเข้าไปตีความในสิ่งที่ได้ฟังจากผู้ให้ข้อมูล ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยทบทวนและเขียนเรียบเรียงจัดประเด็นแล้วจะนำกลับมาอ่านทบทวนให้ผู้ให้ข้อมูลฟัง เพื่อรับรองว่าสิ่งที่ได้มานั้นเป็นจริงตามที่ผู้ให้ข้อมูลบอกเล่ามา ซึ่งหลังจากนั้น นำไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ ได้ทำเป็นลายลักษณ์อักษรสามารถตรวจสอบได้

2. **ผลงานวิจัยมีประโยชน์ไปใช้ได้จริง (applicability)** ตามสถานการณ์หรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น บริบทอื่นกับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้ เป็นการแสดงถึงความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยไปใช้ (transferability) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งยังเป็นการเน้นให้เห็นถึงการตรวจสอบความตรงได้อีกด้วย (external validity)

3. **ความคงเส้นคงวา/ความสม่ำเสมอของระเบียบวิธีการวิจัยและผลการวิจัย (consistency)** กล่าวคือ สามารถค้นพบข้อมูลในลักษณะเดียวกัน ถ้ามีการไปศึกษาซ้ำในกลุ่มตัวอย่างเดิมหรือคล้ายกัน ในบริบทเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน หรือผู้วิจัยอื่นเมื่ออ่านงานวิจัยแล้วสามารถเข้าใจแนวทางวิธีการวิจัย และสามารถปฏิบัติตามได้

4. **งานวิจัยหรือผลงานวิจัยนั้นยืนยันได้ถึงการปราศจากความลำเอียง (neutrality)** งานวิจัยชิ้นนั้นต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดในการตรวจสอบข้อมูลทั้งความจริงของข้อมูล (truth value) ความสามารถในการไปใช้ได้จริงหรือประยุกต์ใช้ (applicability) รวมทั้ง ต้องอธิบายและแสดงความบริสุทธิ์ในการจัดกระทำกับข้อมูล เพื่อพิสูจน์ได้ว่าถูกต้องปราศจากเหตุจูงใจอื่น ๆ หรือความสนใจ เฉพาะบางเรื่องของผู้วิจัย เป็นต้น

สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยประยุกต์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของโคไลซซี่ (Colaizzi, 1978 cited by Beck, 1994) เพื่อความเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. อ่านและทบทวนข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด (read all the subjects description) หลาย ๆ ครั้ง เพื่อทำความเข้าใจและให้เกิดความเข้าใจในประสบการณ์ทั้งหมดของผู้ให้ข้อมูล

2. หากกลุ่มคำ หรือข้อความที่บ่งบอกถึงปรากฏการณ์ที่ศึกษา (extra significant phrases or statement) โดยการขีดเส้นใต้กลุ่มคำ หรือประโยคที่มีความหมายต่อเรื่องที่ศึกษา เช่น ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมก่อให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจของพยาบาลผู้เผชิญอย่างไร ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมเปรียบเหมือนอะไร เป็นต้น

3. นำกลุ่มคำหรือข้อความที่ขีดเส้นใต้มาตีความ หรือให้ความหมาย (formulate meanings) ในแต่ละข้อความนั้น ๆ ภายใต้อำนาจแท้จริงของพยาบาลผู้ให้ข้อมูล และนำกลับไปตรวจสอบความตรงกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสามารถทราบได้ว่ามีข้อมูลส่วนใดที่ยังไม่ชัดเจน ครอบคลุม หรือยังไม่อึดตัว เพราะข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจะไม่สามารถตีความหรือให้ความหมายได้ เพราะถ้าตีความแล้วอาจเกิดความลำเอียง โดยจะนำกลับไปถามซ้ำอีกครั้ง

4. การนำข้อความต่าง ๆ ที่ได้ให้ความหมายไว้มาจัดแบ่งเป็นหัวข้อ (clusters of theme) เช่น ความหมายของประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม การแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่พบเสมอ ผลกระทบจากประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม การแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม เป็นต้น และนำข้อมูลดังกล่าวนี้กลับไปตรวจสอบกับข้อมูลเดิมที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นจริงตามนั้น

5. เขียนอธิบายรายละเอียดของปรากฏการณ์ที่ได้รับในแต่ละข้อให้ชัดเจน (exhaustive description) เพื่ออธิบายถึงการรับรู้ในประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่ครอบคลุมขึ้น โดยตัดข้อมูลส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องทิ้งไป

6. นำรายละเอียดของปรากฏการณ์ที่เขียนไว้อย่างชัดเจนมารวมกัน เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นแนวคิดเกี่ยวกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมขึ้น โดยเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในประสบการณ์ และเป็นความจริงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถเขียนเป็นโครงสร้างของปรากฏการณ์ได้

7. การตรวจสอบความตรงของข้อมูล (validate) เป็นการตรวจสอบความตรงกับผู้ให้ข้อมูล และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้อ่านให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นราย ๆ ฟัง เพื่อพิสูจน์ข้อสรุปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากคำอธิบายของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลว่าข้อสรุปที่ได้เป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อสรุปสุดท้ายที่มีความสมบูรณ์และเป็นข้อค้นพบในประสบการณ์ของพยาบาลในประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมในบริบทของวัฒนธรรมไทย